

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับโบท็อกซ์ ดีสปอร์ต นิวโรน็อกซ์

โบท็อกซ์ ดีสปอร์ต นิวโรน็อกซ์ เป็นชื่อที่ท่านผู้อ่านหลายท่านซึ่งสนใจเรื่องเกี่ยวกับการลบริ้วรอยเพื่อความสวยงามคงได้ยินบ่อยๆ อาจเนื่องมาจากการเป็นที่ยอมรับว่าสามารถกำจัดริ้วรอยบนใบหน้าได้อย่างรวดเร็วและเห็นผลชัดเจนในระยะเวลาไม่เกิน 1 สัปดาห์ สารโบทูลินัมท็อกซิน (BTx) เหล่านี้ได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จนขณะนี้วงการแพทย์ด้านความงามและศัลยกรรมการตกแต่งของประเทศต่างๆ นำมาใช้และเป็นที่ยอมรับเป็นอันดับ 1 ชนะการลอกหน้า (chemical peels) และการฉีด Filler

รู้จักโบทูลินัมท็อกซิน (BTx)

BTx มีลักษณะหน้าตาเป็นผงสีขาว เป็นสารสกัดจากเชื้อ Botulinum toxin มีหลายชนิด ชนิด I มีฤทธิ์ทำให้

กล้ามเนื้อที่ฉีดเป็นอัมพาต แต่ชนิด A เป็นชนิดที่เอพดีเอชของสหรัฐอเมริกายอมรับตั้งแต่ปี ค.ศ.1989 เป็นต้นมา

BTx สามารถรักษารอยย่นที่เกิดจากการแสดงสีหน้าเนื่องจากการทำงานของกล้ามเนื้อมากเกินไป เช่น รอยย่นบนหน้าผาก รอยตีนกา รอยขมวดคิ้ว เมื่อฉีด BTx แล้วจะทำให้ริ้วรอยเหล่านี้หายไป

นอกจากวงการแพทย์ผิวหนังแล้ววงการแพทย์อื่นๆ ก็เอาไปรักษาโรคอื่นๆ เช่น การหดตัวของกล้ามเนื้อของบริเวณใบหน้า 2 ข้างไม่เท่ากัน เส้นประสาทบริเวณใบหน้าถูกทำลาย หนึ่งตา 2 ข้างหดตัวไม่เท่ากัน ผู้มีปัญหากล้ามเนื้อรอบดวงตา หรือกล้ามเนื้อรอบลูกตา สามารถรักษาอาการหลังเหลือ ซึ่งมีมากเกินไป และลดอาการไมเกรน

ภาพที่ 1 แสดงภาพก่อน (A) และหลัง (B) การฉีดโบท็อกซ์

ข้อนำรั้ก่อนใช้ BTx (โบทูลินั่มท็อกซิน)

BTx มีข้อดีคือ ใช้ง่าย ไม่ต้องทำการทดสอบ เพียงแต่แพทย์ถามประวัติว่าเคยมีประวัติแพ้ไขขาวมาก่อนหรือไม่ เนื่องจากตัว BTx มีส่วนประกอบของแอลูมินั่ม ซึ่งพบในไขขาว แพทย์อาจต้องถามผู้ป่วยเพิ่มเติมว่าเคยได้ยาแก้ปวด หรือกลุ่มอะมิโนไกลโคไซด์มาก่อนหรือไม่ เนื่องจากยากลุ่มอะมิโนไกลโคไซด์จะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ BTx สำหรับยาแก้ปวด (NSAIDs) จะทำให้คนไข้เกิดอาการฟกช้ำเนื่องจากการมีเลือดออกได้ง่ายขึ้น

ปัญหาของ BTx คือ เวลาผสมกับน้ำกลั่นแล้วแพทย์จะต้องใช้ให้หมดในระยะเวลา 1 สัปดาห์ เพราะฉะนั้นผู้ป่วยบางรายอาจต้องรับผิดชอบราคาทั้งหมด ซึ่งราคาอาจจะแพงไปบ้าง ดังนั้น อาจจะต้องชักชวนเพื่อน ญาติ หรือผู้มีปัญหาเรื่องรื้อรอยมารับการรักษาพร้อมกันเพื่อลดค่าใช้จ่ายดังกล่าว

อย่างไรก็ตามท่านผู้อ่านควรทราบสักเล็กน้อยว่าการฉีด BTx นั้น จะได้ผลดีบริเวณใบหน้าส่วนบนๆ เช่น ริ้วรอยตรงหน้าผาก รอยตีนกา รอยย่นจากการขมวดคิ้ว ส่วนบริเวณอื่นๆ เช่น รอยย่นรอบริมฝีปากซึ่งพบในผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ หรือนักดนตรีที่ต้องใช้เครื่องเป่า รอยย่นบริเวณดั้งจมูก ปีกจมูกบาน รอยย่นใต้คอคือบริเวณคาง ซึ่งบริเวณที่กล่าวมาอาจได้ผลดีปานกลาง

ส่วนอาการมูมปากตก ร่องรอยบริเวณข้างจมูก (bunny line) ร่องรอยบริเวณข้างปาก (nasolabial folds) รอยนุ้ไม้คาง ใบหน้าซึ่งกล้ำเนื้อทั้ง 2 ข้างทำไม่เท่ากันจากโรคของเส้นประสาท คิ้ว 2 ข้างไม่เท่ากันอาจได้ผลบ้าง ซึ่งแพทย์ผู้รักษาจะเป็นคนตัดสินใจในการรักษา โดยจะเลือกด้านที่จะฉีด และจะถ่ายภาพท่านก่อนจะฉีดยาเพื่อพิจารณาผลประกอบการรักษา

สำหรับการรักษาต้องอาศัยแพทย์ซึ่งได้รับการฝึกฝนอย่างดี เนื่องจากอาจเกิดผลข้างเคียงได้ เช่น หนังตาตก รอยฟกช้ำ ซึ่งไม่หนักหนาเท่าไร ยกเว้นว่าท่านเกิดไปรับประทานยาแอสไพริน วิตามินอี ดังนั้น แพทย์จะงดยาดังกล่าวทุกราย

อย่างไรก็ตามการฉีด BTx ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและค่าใช้จ่ายอาจจะแพงกว่าการลอกหน้า แพทย์บางท่านอาจพิจารณาฉีด BTx ร่วมกับการทำร่อนหน้าด้วยเลเซอร์เนื่องจากเชื่อว่าทำให้แผลหายสนิทดี

และทำให้รอยย่นหายไปนานยิ่งขึ้น หรืออาจจะใช้ BTx ร่วมกับการฉีดฟิลเลอร์

BTx ปลอดภัยหรือไม่

คำถามนี้เป็นคำถามที่บ่อยมาก...ตอบได้เลยครับว่าค่อนข้างปลอดภัย แต่หลังฉีดอาจพบปัญหาเรื่องปวดหนังตาตก ซึ่งหายได้เองภายใน 1-2 สัปดาห์ ซึ่งเมื่อพบเหตุการณ์ดังกล่าว แพทย์จะรักษาโดยจ่ายยาหยอดตาแก่ท่าน เพื่อลดผลข้างเคียงเหล่านี้ และที่สำคัญคือห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์และระหว่างให้นมบุตรนะครับ

ผลข้างเคียงที่อาจพบได้

สำหรับผลข้างเคียงของการฉีด BTx มีหลายรูปแบบด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นอาการเล็กๆ น้อยๆ ตั้งแต่ปวดศีรษะ คลื่นไส้ คัน เจ็บคอ มีไข้ มีอาการคล้ายเป็นหวัด ไปจนถึงเกิดอาการเจ็บปวดและเกิดแผลฟกช้ำบริเวณที่ฉีด เกิดอาการกล้ามเนื้อเปลือกตาหย่อน กล้ามเนื้ออ่อนแรง ใบหน้าแข็งเหมือนสวมหน้ากาก และเกิดการติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจส่วนบน เป็นต้น

สำหรับการฉีดตื้นๆและรอบๆดวงตา อาจมีผลข้างเคียงเล็กๆ น้อยๆ เช่น เกิดรอยจ้ำเลือดเล็กๆ หลังได้รับการฉีด และค่อยๆหายไปภายใน 1-2 วัน ผลข้างเคียงที่น่ากลัวอื่นคือ มีอาการหนังตาตก เปลือกตาปลิ้นออก ตาเข เนื่องจากสารBTx ที่ฉีดเข้าไปนั้น แพร่กระจายไปในตำแหน่งที่ไม่ต้องการ ทำให้มีผลกับกล้ามเนื้อบางมัดโดยทำงานน้อยลง เกิดผลข้างเคียงได้ ถึงแม้จะได้รับการฉีดจากแพทย์ที่มีประสบการณ์ ก็ยังมีพบผลข้างเคียงเหล่านี้ได้บ้าง ให้ระวังการฉีดจากผู้ที่ไม่ได้เป็นแพทย์ เพราะไม่เข้าใจตำแหน่งกล้ามเนื้อมัดต่างๆ ที่ตัวยาคจะเข้าไปมีผล และควรฉีดห่างจากรอบดวงตา 1 เซนติเมตร หลังฉีดจะได้รับคำแนะนำเสมอว่าไม่ควรทำหน้าคอร์สต่างๆ เพราะทำให้ตัวยาเคลื่อนไปสู่ตำแหน่งที่ไม่ต้องการได้ สำหรับอาการข้างเคียงนี้จะค่อยๆดีขึ้นเองภายใน 1-2 สัปดาห์

การฉีดรอยย่นหน้าผาก อาจเกิดผลข้างเคียงเล็กๆ น้อยๆเช่นกัน คือการเกิดจ้ำเลือดเล็กๆ เนื่องจากขณะฉีดโดนเส้นเลือดใต้ผิวหนัง แต่ไม่มีอันตรายใดๆ จะค่อยๆหายไปเอง ส่วนผลข้างเคียงที่เป็นปัญหาอื่นเช่น การบริหารยาไม่เท่ากันทั้ง 2 ข้าง ทำให้ตำแหน่งคิ้วทั้งสองข้าง ยกไม่เท่ากัน แต่สามารถแก้ไขได้ ด้วยการนัดมาดูอาการและปรับปริมาณยาบริเวณหน้าผาก สำหรับคิ้วข้างที่ยกสูงกว่า เพื่อให้กล้ามเนื้อทำงานน้อยลง ทำให้คิ้วข้างที่สูงกว่า ลดตำแหน่งลงไปเท่ากัน แต่ขึ้นอยู่กับความชำนาญของแพทย์ ในการปรับปริมาณตัวยา เพื่อส่งผลการทำงานของกล้ามเนื้อ

การฉีดลดขนาดกราม ตำแหน่งนี้เป็นที่นิยมสำหรับวัยรุ่น เพราะต้องการรูปหน้าที่เรียวเล็ก การลดขนาดกรามโดยBTx อาจเกิดผลข้างเคียงได้เช่น การรู้สึกอ่อนล้าของกล้ามเนื้อกราม ที่รุนแรงคือ ทำให้ปากเบี้ยวได้ เพราะตำแหน่งที่ฉีดสูงเกินไป มีผลให้กล้ามเนื้อที่ทำหน้าที่ดึงมุมปาก ขณะยิ้มได้รับการกดจากตัวยา มุมปากสองข้างจึงยกไม่เท่ากัน จะสังเกตเห็นว่า ปากเบี้ยวเวลายิ้ม

BTx ยี่ห้อไหนดี ?

ปัจจุบันมีการใช้สารโบทูลินัม ทอกซิน เอ (Botulinum toxin type A) กันอย่างแพร่หลาย สารชนิดนี้ที่ผ่านการรับรองความปลอดภัยจาก ออย. ไทย คือ ยี่ห้อจากบริษัท Allergan จากอเมริกา , Neuronox , Botulax จากเกาหลี และ Dysport จากอังกฤษ ปัจจุบันมีการลักลอบนำสารโบทูลินัม ทอกซิน เอ (Botulinum toxin type A) จากประเทศจีนและเกาหลีซึ่งมีราคาถูกกว่าสารต้นแบบ มาฉีดให้กับคนไทยเป็นจำนวนมาก จึงควรสอบถามแพทย์ทุกครั้งก่อนการฉีด